

24 april 2015

Beste vrienden van de 5de de Ligne, dames en heren, beste kolonel-voorzitter, beste anciens van het regiment,

Het is voor mij een groot genoegen vandaag 24 april 2015 te kunnen deelnemen aan deze historische dag in de mooie stad Edingen, naar aanleiding van de jaarlijkse herdenking van het oudste Nederlandstalige infanterieregiment.

Waarom heeft men mij gevraagd om deze heuglijke dag voor te zitten?

Vooraf voor twee belangrijke redenen

Het land van Edingen is de voornaamste standplaats van het Huis van Arenberg geweest gedurende ongeveer een eeuw vanaf 1607. In de 18de en 19de eeuw was het een van de belangrijke residenties van de familie van Arenberg in de Zuidelijke Provincies samen met het kasteel van Heverlee en vooral het Arenbergpaleis in Brussel, nu Egmontpaleis genoemd.

In de periode van de bekende godsdienstoorlogen voerde Jan van Ligne (Jan de Ligne), graaf van Arenberg, het bevel over de katholieke troepen die in 1568 de slag van Heiligerlee verloren, de eerste veldslag tegen de protestantse troepen die werden aangevoerd door Willem de Zwijger. Na de dood van Jan van Ligne werd de familie van Arenberg slachtoffer van het fameuze protestantse sekwester van 1572 en werden al haar goederen geconfisqueerd. De weduwe van Jan van Ligne, de bekwame Margaretha van der Marck, slaagde erin om in 1576 de prinselijke titel te bekomen van de Duitse keizer Maximiliaan II. Zij slaagde er ook in om haar kasteel van Zevenbergen tijdens haar leven te behouden.

Haar zoon, Karel van Arenberg, die huwde met Anna van Croy, zag geen toekomst meer voor zijn geslacht in de 7 Noordelijke provincies die van toen af aan onder protestantse controle vielen. Zo kocht hij de heerlijkheid Edingen van een andere protestant, de Franse koning Hendrik IV. Edingen bevond zich aan de goede kant in de Zuidelijke provincies van de Nederlanden die trouw gebleven waren aan Spanje.

Het land van Edingen bleef gedurende bijna 3 eeuwen in de familie van Arenberg tot het andere sekwester, dat van 1818.

Een tweede reden van mijn aanwezigheid hier, is de viering van de tweehonderdste verjaardag van de Slag van Waterloo waar het 5de de Ligne, het heette op dat ogenblik het 18de bataljon jagers, zich opstelde op de rechterflank van de troepen van de anti-Franse coalitie.

Gelukkig voor het bataljon nam het niet deel aan de rampzalige Slag van Waterloo waar de verliezen in beide kampen enorm waren. Zijn commandant was – zo vermoeden wij –

de luitenant-generaal August van der Marck–van Arenberg, jongere broer van de blinde hertog, Lodewijk Engelbert van Arenberg.

Laat mij kort het leven voorstellen van deze persoon die een uitzonderlijk levensloop heeft gekend.

August van der Marck werd geboren in 1753. Hij was de tweede zoon van de Oostenrijkse veldmaarschalk Karel Marie Raymond van Arenberg. Hij koos heel vroeg voor een militaire carrière en erfde van zijn grootvader langs moederszijde, Engelbert van der Marck, de titel van graaf van der Marck en vanaf 1773 ook het bevelhebberschap van het fameuze Duitse regiment met dezelfde naam dat in 1680 was opgericht ten dienste van Frankrijk.

August van der Marck onderscheidde zich in Indië waar hij de bekende baljuw de Suffren begeleidde op een ogenblik dat Frankrijk en Engeland wedijverden op de vijf continenten en de zeven zeeën, in wat terecht de eerste wereldoorlog mag genoemd worden. Ernstig gewond te Gondelour, keerde hij in 1783 terug naar Frankrijk met de reputatie van een goed officier.

Vijf jaar later, in 1788, werd hij opgenomen in de promotie van veldmaarschalken en werd hij tot afgevaardigde van de adel in de Franse Staten-generaal gekozen. Hij sloot zich aan bij de minderheid van zijn stand en sloot vriendschap met Mirabeau. Wanneer de Brabantse Revolutie uitbrak, plaatste hij zich aan het hoofd van de revolutionairen maar de repressie en het machtsmisbruik van zijn vrienden brachten hem ertoe terug te keren naar Frankrijk waar hij zijn zetel van afgevaardigde terug opnam. De ontwikkelingen van de Revolutie brachten hem nader tot het koninklijk Hof en in het bijzonder tot Marie Antoinette aan wie hij zeer gehecht was. Hij bewerkte een toenadering tussen de koninklijke familie en Mirabeau. Deze laatste stierf in zijn armen en maakte hem tot zijn testamentuitvoerder.

De graaf van der Marck emigreerde naar de Zuidelijke Nederlanden, later naar Wenen waar hij door de keizer tot generaal-majoor werd benoemd. Hij ondernam enkele diplomatieke missies, meer bepaald naar Genua waar hij verslag uitbracht over de revolutionaire bewegingen in die stad en over de Franse troepenbewegingen. Hij keerde in 1814 naar Brussel terug en de koning der Nederlanden, Willem I, benoemde hem tot luitenant-generaal.

Prins August stierf te Brussel op 26 september 1833. Daar had hij zich bezig gehouden met het opstellen van zijn memoires, met reizen en met het aanleggen van een van de mooiste schilderijenverzamelingen van de Nederlanden.

Op 23 november 1774 huwde hij te Raimés Marie Françoise Ursule Augustine Le Danois, een dame van grote klasse die hem zijn enige zoon, Ernest, schonk. Zijn echtgenote stierf in 1810.

Een derde reden van mijn aanwezigheid hier bij u in Edingen is mijn sympathie en mijn empathie voor de militaire zaak en voor de ‘res publica’.

Dat is ook bij u het geval want u zijt voor het merendeel leden van de Vrienden van Oudgedienden van het Regiment.

Uw bezorgdheid voor de toekomst van het Belgische leger is tegelijk groot en volkomen gerechtvaardigd.

Volgens de laatste inlichtingen zal ons leger binnenkort nog worden teruggebracht, deze keer tot er bijna niets meer van over is, van 30.000 tot 20.000 man, een lager aantal dan in 1831. In dat laatste jaar konden onze 25.000 soldaten slechts het hoofd bieden aan de 40.000 Hollandse soldaten met de steun van de Fransen, van maarschalk Gérard meer bepaald.

Onze buitenlandse interventie capaciteit beperkt zich van nu af aan tot 6 bommenwerpers van het type F-16 die momenteel worden ingezet in het Midden-Oosten, en tot een contingent infanteristen, 800 man sterk, die voor het ogenblik nog niet kunnen worden ingezet bij gebrek aan middelen.

71% van het budget wordt besteed aan salarissen. Dat budget laat slechts een heel kleine marge toe voor de aankoop van kwaliteitsmateriaal, 'conditio sine qua non', voor de veiligheid van onze grondtroepen.

De Amerikanen verwachten nochtans van hun bondgenoten een militair budget van 2% van het Bruto Nationaal Product. Dat cijfer wordt door het merendeel van hun Europese partners niet meer bereikt.

De Amerikanen verzekeren actueel 75% van de uitgaven voor defensie van de Navo (?) en 100% van de uitgaven die verband houden met de aanwezigheid van de 5de, 6de en 7de vlooteenheden die respectievelijk onze petroleumvoorzieningen uit de Golf beschermen alsook de oostelijke flank aan de grenzen van Rusland en van Turkije en ook de ontwikkeling van de wereldhandel in Azië.

Het is mij toegestaan te twijfelen dat deze extreem ongezonde situatie nog lang kan duren want een defensie met tarief 0 bestaat gewoonweg niet.

Te meer dat, naar mijn bescheiden mening, het jaar 2014 het eerste jaar is van de 21ste eeuw, een beetje naar het voorbeeld van 1815, het eerste jaar van de 19de eeuw en van 1914, het eerste jaar van de 20ste eeuw.

Voor de eerste keer hebben de grote mogendheden, die onze groeiende zwakheid en ons pacifisme constateren, laten weten dat zij onze waarden (de mensenrechten, de rechtstaat, de vrije markteconomie, de vrijheid van meningsuiting) niet meer beschouwen als waarden die een universeel karakter hebben. Het gaat om China dat heel de Chinese Zee voor zich opeist, het gaat om Rusland dat zijn macht aanwendt om zijn rechten te laten gelden, het gaat om India dat een nationalist en hindoe als president verkiest, het gaat om Japan dat zijn pacifistische grondwet wil afschaffen om te herbewapenen, het gaat om Turkije dat zich meer en meer als een Ottomaanse staat opwerpt.

In 1991 deden de Amerikanen de Duitsers en de Japanners nog aan de kassa passeren die zelf geen contingent hadden gezonden naar de eerste Golfoorlog, in feite een gespierd politieoptreden dat het regime van dictator Saddam Hussein deed plooiën.

In 1995 en in 1999 zijn de Amerikanen, in naam van de Atlantische solidariteit, tussengekomen om de vrede in de Balkan, in Bosnië en in Kosovo te herstellen. De Europeanen echter waren totaal machteloos om zelf het werk op te knappen. Zij hebben toen de factuur niet gezonden aan hun bondgenoten voor hun interventie waar hun troepen hun leven riskeerden voor ons. 'Du jamais vu'.

Laten wij opletten dat dergelijke tegenspoed ons niet opnieuw overkomt door ons de noodzakelijke middelen te verschaffen om het hoofd te bieden aan de aanvallen tegen onze bondgenoten, om aldus zelf geloofwaardig te blijven. Het is nergens geschreven dat de Verenigde Staten zo moeten voortgaan 'ad vitam aeternam' om onze verdediging te verzekeren, temeer daar wij niet ophouden met de kritiek op onze Amerikaanse bondgenoten.

Op een veel lager niveau en helemaal persoonlijk, weet dat ik mij gedurende vele jaren engageer ten voordele van de Amerikaanse families van oorlogsgewonden die teruggekeerd zijn uit Irak en Afghanistan. Ik ontmoet deze families en deze verminkten in het militair ziekenhuis van Walter Reed (Washington D.C.) en van Fort Belvoir (Virginia). Het maakt zeer grote indruk, ja het is zelfs ontroerend om met hen te spreken en hen te bedanken voor hun engagement. Het is een leerschool voor het leven en vooral een leerschool in bescheidenheid.

Mijn bewustwording is er zonder twijfel gekomen door de film "born on a 4th of July" waar de acteur Tom Cruise de rol van een jonge patriot vertolkt die naar Vietnam vertrok maar verschrikkelijk verminkt terugkeerde, veroordeeld om tot het einde van zijn dagen in een rolstoel door te brengen.

Veel vroeger, ten tijde van de Vietnamoorlog, vroeg ik mij al af wat het echt betekende om tijdens zijn opgelegde militaire dienst te zijn gewond en de geringe interesse te moeten vaststellen van de media aan dit genre van menselijke drama's, omdat gewonden schrik inboezemen en het geweten storen van hen die meer geluk hebben gehad.

Ten slotte dank ikzelf het leven aan die soldaten die Europa zijn komen bevrijden in 1945 en die mijn Duitse moeder en haar familie hebben bevrijd uit de concentratiekampen van de nazis (Oranienburg, Flossenburg en Dachau) waar de beulen van Hitler hen hadden opgesloten.

Ik heb formidabele mannen, echte helden, grote patriotten ontmoet die bereid waren hun leven te geven voor hun vaderland. Ik heb eveneens mannen ontmoet die lichamelijk verminkt zijn of die levenslang gekwetst zijn door de gruwel die zij hebben meegemaakt en die ten prooi zijn aan wanhoop en angst voor de volgende dag.

Gelukkig is het land dat nog zulke helden heeft. Een uitzending van de VRT die dit jaar zal worden uitgezonden zal aandacht besteden aan enkelen van hen.

De laatste reden van mijn aanwezigheid bij u op deze dag is het bestaan van de Arenberg Stichting, gevestigd te Edingen. De stichting voert de promotie voor de Geschiedenis en de Cultuur in een duidelijke Europese geest.

Inderdaad, onze toekomst zal gemeenschappelijk zijn of ze zal niet zijn.

Deze Stichting, voorgezeten door Minister van Staat, Mark Eyskens, is erg actief en u kan haar werken volgen door haar website te consulteren www.arenbergfoundation.eu die u al de gewenste informatie zal verschaffen.

Onder de nieuwe activiteiten citeren wij vlug:

- de toekenning van een prijs Europa College- Arenberg gewijd aan de studie van federale systemen in een historische en vergelijkende optiek; deze prijs zal toegekend worden in het Europese parlement op 3 juni
- een rally Oldtimer – in samenwerking met de Drones Club van Aarschot – die vier steden en dorpen zal aandoen in het oud hertogdom Aarschot
- een conferentie over de KMO (Kleine en Middelgrote Ondernemingen) in historisch perspectief – in samenwerking met een plaatselijke groot bankkantoor, ten einde beter de redenen van welvaart en de notie van het scheppen van rijkdom te leren kennen
- een conferentie over het multiculturalisme-interculturalisme in samenwerking met de Koninklijke Academies van België
- een project ‘Europese biografieën’ waar wij grote Europese enkelingen binnen handbereik brengen die vaak nog onbekend zijn bij het grote publiek
- tien boeken die op stapel staan en die klaar zijn om gedrukt te worden

Zie hier in enkele minuten mijn welkomstlezing ter gelegenheid van deze grote dag die u allen bijeenbrengt in dit uitzonderlijke kader.

U bent vriendelijk uitgenodigd om u te interesseren voor onze activiteiten en onze verwezenlijkingen. Het is samen dat wij er zullen toe komen om de dingen te veranderen in een goede geest en in vriendschap.

Want wij weten het maar al te goed: Eenheid maakt Macht. Wij hebben nood aan medewerking van heel velen, ook van u.

Ik dank u voor uw aandacht.